

În întâmpinarea

Pregătiri intense

Din toată țara ne vin ecouri ale unei adevărate întreceri la care teatrele participă, prin efortul de a aduce la lumina rampei spectacole de o deplină exigență.

Sărbătoarea lunii Mai găsește întreaga mișcare teatrală adine preocupată de obiectivul major al participării — prin spectacol — la omagiul unanim adus Partidului Comunist Român.

Facem loc unor gânduri și ecouri care prind viață zi de zi (dintre care, unele la apariția acestor rinduri vor fi împlinite sau în faza finală), dovedind astfel poziția artistului cetățean, prezent la această sărbătoare pe scenă, îndeplinindu-și misiunea sa de cine.

Interesul general

Roluri pregătite cu febrilitate creatoare, repetiții îndelungate, după spectacole îndelung aplaudate de public: Teatrul Național „I. L. Caragiale” întâmpină semicentenarul Partidului Comunist Român cu patru premiere din dramaturgia noastră contemporană: *Săptămîna patimilor* de Paul Anghel, *Pisica în noaptea Anului Nou* de D. R. Popescu, *Să nu-ți faci prăvălie cu scară* de Eugen Barbu; în preajma datei de 8 Mai, colectivul Naționalului bucureștean ne promite premiera unui text nou al lui Aurel Baranga intitulat *Interesul general*.

La o repetiție, alături de artistul poporului Radu Beligan, aflăm amănunte în plus: „Inițiator al unei efervescente fertile artei scenice românești, Teatrul Național din București a dovedit adevărată publică față de texte reprezentative ale dramaturgiei noastre contemporane. O trecere în revistă a acestor succese este planificată pentru începutul lunii mai, concomitent cu participarea teatrului la Decada dramaturgiei organizată de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Îndrăgii actori ai Naționalului au primit invitații — și le vor onora — oferind recitaluri de poezie și proză în întreprinderi și instituții, în preajma marii aniversări.”, ne spune directorul Teatrului Național.

„Casa lui Alecsandri”, într-o căutare plină de responsabilitate a unui profil artistic adecvat glorioasei sale tradiții, pregătește pentru

aniversarea celor 50 de ani de la înființarea Partidului o seamă de manifestări omagiale. După premiera scriitorului ieșean Andi Andrieș, a cărui piesă, *Duet*, a fost pusă în scenă de Victor Tudor Popa, dramaturgul Paul Cornel Chitic pregătește ultimele amănunte ale scenariului său intitulat (provi-zoriu) *Marele drum al încrederii*. Va fi pus în scenă de tinăra regizoare Cătălina Buzoianu.

Simbol istoric

Teatrul Național din Cluj pregătește în cinstea zilei de 8 Mai premiera piesei lui Al. Voitin, *Avram Iancu*. Va fi a treia premieră cu o piesă din dramaturgia românească după *Pisica în noaptea Anului Nou* de D. R. Popescu, în regia lui Vlad Mugur și *Fetele Didinei* de Victor Eftimiu, în regia lui Victor Tudor Popa și George Gherasim. Regizorul Val Mugur, care va pune în scenă piesa lui Al. Voitin, ne-a vorbit cu pasiune despre simbolul purtător de mesaj al acestei piese, despre actualitatea ei stringentă. Este încă o explicație a dăruirii cu care colectivul de interpreți participă la realizarea spectacolului.

„Noul” Teatrul Național din Timișoara, după cum ne mărturisește directorul său, Gheorghe Leahu, are angajamente „în plus” față de marea sărbătoare a aniversării. Schimbarea firmei a sporit exigența și auto-exigența colectivului, a dat valențe noi responsabilității artistice a oamenilor de teatru timișoreni. În curând, întâmpinînd semicentenarul, va avea loc o tripletă de premiere din dramaturgia românească: *Pisica în noap-*

Semicentenarului

pe toate scenele din țară

tea Anului Nou de D. R. Popescu, o nouă comedie a lui Aurel Baranga, precum și un poem dramatic omagial, *Fereastră de mărgean* de Constantin Banu. Pentru întâlnirile cu spectatorii lor, la locurile de muncă ale acestora, tinerii actori ai Naționalului timișorean pregătesc recitaluri de poezie cu care vor susține programele unor seri literare.

După *Arca bunei speranțe* de I. D. Sirbu, *O casă onorabilă* de Horia Lovinescu, *Camera de alături* de Paul Everac, colectivul craiovean a prezentat premiera piesei lui Mihnea Gheorghiu *Zodia taurului*. În întîmpinarea celor 50 de ani de la crearea P.C.R., actorii teatrului vor mai prezenta un recital de poezie patriotică și revoluționară. Alexandru Dincă, directorul Naționalului craiovean, ne-a informat și despre participarea colectivului pe care-l conduce la realizarea unui grandios spectacol în aer liber, ce va avea loc în preajma zilei de 8 Mai.

Teatrul din Ploiești a prezentat de curînd, în colaborare cu formații ale Palatului Culturii și ale Palatului Pionierilor un spectacol-montaj de versuri cu titlul *Omagiu partidului*. Destinat să fie prezentat în fața publicului unor mari întreprinderi prahovene, spectacolul va fi introdus și în repertoriul curent. În regia lui Alexe Marcovici, actorii Silvia Năstase-Dumitrescu, Eusebiu Ștefănescu, Dumitru Palade, Maria Lăzăreanu, Maria Bondar, Anghel Bratu, Victor Bucurescu, Mircea Aramă și George Filip au interpretat versuri avîntate dedicate partidului și patriei. În regia lui Harry Eliad și scenografia Floricăi Mălureanu, colectivul ploieștean pregătește un spectacol agitatoric de o formulă inedită, dedicat aniversării semicentenarului, care se adaugă unei suite de premiere românești: *Omul care...* de Horia Lovinescu, *Mirabel* de Al. Popescu, *Anii negri* de Aurel Baranga și N. Moraru (versiune nouă).

Horia Lovinescu : Omul care...

Omul care... este cea de a doua piesă originală cu care sînt prezent în această stațiune. E o piesă dedicată muncii, eroismului, celor care de multe ori prin sacrificiul propriei lor vieți apără cuceririle revoluționare ale Patriei, de dușmanii din afară și dinăuntru. Eroii sînt oameni ai zilelor noastre, înzestrați cu calități morale deosebite; conflictul piesei nu-l pot dezvălui încă, deoarece structura ei polițistă, neprevăzutul pe care acțiunea contează impune aceasta. Pentru prima oară abordez acest gen și sper că încercatul colectiv al teatrului „C. I. Nottara”, sub bagheta regizorală a lui George Rafael, va realiza un spectacol pe măsura evenimentului la a cărui sărbătorire participă toate teatrele.

Amza Săceanu : O trecere în revistă

Primăvara aceasta reprezintă pentru toate teatrele bucureștene o adevărată sărbătoare a dramaturgiei românești. Fiecare teatru și-a dedicat cele mai bune forțe, cele mai depline mijloace artistice marii sărbători. Aurel Baranga, Horia Lovinescu, Paul Everac, Eugen Barbu, Paul Anghel, Al. Voitin, alături de D. Solomon, Ștefan Berciu, Th. Mănescu și Silvia Andreescu, Eugenia Busuioceanu, Radu Bădilă, Ion Mustață și Marin Traian, iată numele dramaturgilor care vor fi prezenți pe așizele acestor microstagioni festive. Întîlnim deci autori, modalități teatrale, stiluri și genuri diverse care toate se întrepătrund în obiectul principal, acela de a căuta să surprindă omul contemporan, indiferent de vîrstă sau indeletnicirea sa.

Comitetul pentru Cultură și Artă al Municipiului București a inițiat — și teatrele au răspuns cu entuziasm — o „Săptămînă a dramaturgiei românești”: au răspuns cu același entuziasm chemării noastre și Teatrul Națio-

Amza Săceanu

nal, Teatrul „Ion Vasilescu” și Filarmonica „George Enescu”.

O săptămână spectatorii bucureșteni se vor întâlni seară de seară cu premiere speciale, cu succese românești mai vechi, toate prefigurind într-un fel o sinteză a stadiului actual de dezvoltare a dramaturgiei românești.

Este acesta omagiul artiștilor bucureșteni alăturat celui adus prin muncă creatoare de toți cetățenii țării!

Paul Everac: Timotei și ceilalți...

Personajul central al piesei mele Ape și oglinzi, care va vedea lumina rampei la Teatrul Mic, Timotei, nu e străin de Vintilă Gîrțu din Explozie întârziată, Boțogan din Costache și viața interioară, Dobrian din Ștafeta nevăzută și Vlăsceanu din Simple coincidențe.

Mai important mi se pare în ce măsură aceste figuri de aici definesc momentul actual, etapa actuală și, deci evoluția; nu numai pe cea obiectivă, dar și pe cea din concepția despre personajul comunist contemporan.

Vintilă Gîrțu explica și se sacrifica pe sine, într-un exces altruist. Boțogan explica, pune la cale, era subtil și avea umor; dușmanii lui erau mici năravuri, prezența lui era mereu înfașibilă. Cu Dobrian, lupta comunistă se mută pe aspecte de structură și comportă un risc concret. Velceanu ajunge la reflexia nuanțată, antidogmatică, și la o implicare substanțială a persoanei sale în probleme de comportament și conștiință.

Ipostaza cea nouă, care se numește Timotei, are de dus o luptă mult mai complexă, în fața unei galerii, mai simple dar mai acute, de adversități. Nu mai e o luptă numai politică, nici numai una socială, nici morală. E o luptă cu concretul și cu abstractul, cu evaziunea și radicalismul, cu dialectica vieții-din-moarte și a morții-din-viață. O luptă nespectaculoasă, și, pînă la un punct nedramatică. E numai o luptă, în spiritul vieții, nu un triumf dinainte asigurat.

Poate nu mai e nevoie să spun că aceste ipostaze încearcă să configureze împreună suflul contemporan și că pe Timotei îl socotesc un comunist reprezentativ.

Silvia Andreescu și Th. Mănescu Despre Epoleții invizibili

Ar fi frumos ca fiecare om să poarte pe umeri niște epoleți invizibili. Vă aduceți aminte de versul lui Labiș: „...Trist îi observ, aruncindu-mi privirile peste „Invizibilul meu epolet”?

„Povestea” piesei transferă de pe scena lumii pe scena teatrului câteva zile și câteva nopți din furtunosul nostru 23 August. Vară prelungită pînă azi și dincolo de azi. De aceea nu anecdotică primează, în accepția noastră, cel puțin, ci valabilitatea sensului piesei.

Epoleți vizibili, epoleți invizibili... Unii în uniforme strălucit ornamentate, alții își poartă uniforma în inimă. Problemă a tuturor vremurilor, soluționată radical numai în fulgerarea revoluțiilor, cînd strălucirile dau la iveală, noi și reale valori. Generalii trec în pluton: „un-doi, un-doi”, „rupeți rîndurile”, soldații iau comanda. Problemă a oricărui mediu. Eroul nostru ziua de mîine îi aparține. Cine-i va descoperi „gradul”?... Nu simte nevoia să dovedească nimănui ce rang poartă sub uniformă-i mizerabilă și tănuitoare. Doar sie-și. Nu așteaptă confirmarea nimănui. Supremul lui orgoliu este să-și rămînă pînă la capăt fidel. Să-și respecte pînă la capăt cuvîntul dat. Să fie pînă la capăt egal cu sine însuși. Așa cum piscurile nu sînt egale cu năstina. Și pentru că doar egalii se recunosc între ei.

Pentru ca nicăieri și niciodată să nu se clatine încrederea în cuvîntul dat. Și prietenii să nu-și trădeze prietenii. Și pămîntul să nu fie invadat de fiare.

Un mesaj, purtat un sfert de veac de soldații fără trese ai timpului nostru, pentru ca revoluția „poporului de osîndiți” să-și păstreze intacte sensurile care-i și dau rațiunea de a fi: egalitatea întemeiată pe ierarhia meritelor, solidaritatea, frăția.

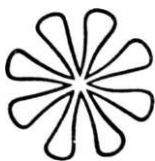
Ideal și rațiune de a fi, a fiecăruia dintre noi, pe care partidul le păstrează, în lumina Congresului al X-lea, nealterate. Lui îi dedicăm Epoleții invizibili.

„Patru oameni fără nume“ de Radu Bădilă, în repetiție la Teatrul „Bulandra”.
De la stînga : Ion Besoiu, George Oancea, Cătălina Pintilie, Cornel Coman
și regizorul Petre Popescu

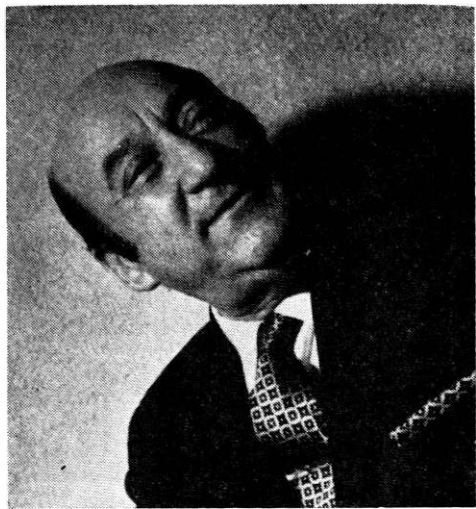
Petre Popescu: Un mesaj revoluționar

Am bucuria de a aduce la lumina rampei piesa unui tînăr autor debutant : Radu Bădilă. Am parcurs alături de el fazele perfectării textului dramatic, munca literară de laborator. Inspirată din lupta ilegală a comuniștilor, mesajul revoluționar al piesei e dublat de o undă de poezie amară, de un tragism uman impresionant prin forța simplității sale. Desigur, poate, pentru un autor prima lucrare nu poate fi concludentă, ci urmează ca el să-și dezvolte și ulterior personalitatea. Dar, lucrarea sa a fost îmbrățișată cu multă căldură la Teatrul „Bulandra”, de către colectivul de interpreți (Cătălina Pintilie, Gh. Oancea, Cornel Coman, Ion Besoiu, Dinu Dumitrescu și Gh. Andreescu, Mihai Badiu și Maria Gligor) care pe parcursul repetițiilor a marcat o vibrantă adăziune față de roluri. Cred că în timpul muncii scenice au fost dezvăluite, amplificate, momentele cheie ale piesei, semnificația ei majoră. Sint convins că fiecare interpret va aduce în acest spectacol omagial, cel mai vibrant mesaj al personalității sale actoricești.

Mircea Avram: În cetatea oțelului

Mă întorc ca director al teatrului din Reșița, după un număr mai mare de ani. Aici, în cetatea oțelului, primul spectacol din cadrul activității mele directoriale va fi cel cu piesa lui Davidoglu (în regia lui Euger Vancea), pe care o și publică revista „Teatrul”. Reinnoim astfel colaborarea cu autorul ale cărui surse de inspirație au plecat de aici, de la oamenii Reșiței, de la comuniști ei. Nu întimplător, personajele au o filiație cu altele din opera lui Davidoglu. Nu întimplător, mulți oameni contemporani din orașul nostru se vor recunoaște în ei. Aniversarea Partidului, află Reșița în cel de al doilea secol de activitate industrială ; la sfîrșitul verii vom sărbători și acest eveniment tot cu o piesă de Davidoglu ; Străbunul și care împreună cu Cetatea de foc și piesa pe care o repetăm încheie ciclul unei trilogii pe care o vom juca trei seri consecutive. Spectacolul omagial dorim să fie în primul rînd spectacolul unei înalte calități artistice : protagonist este Toma Dimitriu, scenografia aparține lui Liviu Ciulei, și cei mai buni membri ai echipei noastre artistice vor fi prezenți în el... Dorim să recîștigăm publicul local la teatru, dorim să aducem teatrul reșitean la nivelul actual al teatrului românesc. Acesta e principalul nostru gînd în preajma aniversării Partidului !

Samuel Fischler — Profesorul Banu din „Oamenii care tac” de Al. Voitin

Premiera pe care o pregătește colectivul secției maghiare a Teatrului din Tg. Mureș, în întâmpinarea zilei de 8 Mai, este înainte de potop, piesă scrisă în 1936 de Nagy Istvan. Cu această lucrare erau lansați, acum 34 de ani, într-un spectacol care a făcut vîlvă, autorul (pe atunci tînar muncitor) și personajul său, Szanto, primul erou comunist ce se încumeta să apară pe o scenă, în țara noastră. Fapt pentru care spectacolul, montat la Teatrul Maghiar din Cluj, a și fost, de altfel, atunci repede interzis de autorități. Regizorul Gh. Harag poartă alături de scenografa Florica Mălureanu, responsabilitatea noii puneri în scenă. După cîte ne-a declarat el, are ambiția să realizeze un spectacol cu care să afirme un eveniment artistic de bună calitate. Contează în acest scop pe aportul unei distribuții dintre cele mai prestigioase.

La T. E. S.

Oamenii care tac, oamenii care nu-și trădeză tovarășii, oamenii care luptă și care știu să învingă. Comuniștii din piesa *Oamenii care tac* de Al. Voitin sînt oameni curajoși și neînfricați, așa cum ni-i evocă pe ilegaliștii istoria de luptă și de jertfe a Partidului Comunist Român. Personajul pe care-l va interpreta Samuel Fischler, pe scena Teatrului Evreiesc de Stat din București, nu este un comunist. Cum vă explicați, Samuel Fischler, mutațiile psihologice ale personajului?

— Vreau să subliniez, în primul rînd, acțiunea lui responsabilă la lupta pentru idealurile noastre de azi. Profesorul meu este unul dintre acei mulți intelectuali pentru care în ultimul război, acțiunea forțelor progresiste, patriotice, conduse de Partidul Comunist, a declanșat militantismul hotărît pentru cauza făuririi unui viitor luminos.

— Cum credeți că se va înscrie interpretarea dumneavoastră în „tradiția” interpretărilor ce s-au dat acestui rol?

— Regizorul George Teodorescu a trasat o linie interpretativă care îmi convine, mă ajută să evidențiez cît mai nuanțat calitățile personajului. „Tradiția” interpretării lui, în acest caz nu mai este un jalon de referință ci, mai curînd, un termen de raportare a ambiției mele. Colegii mei, Abram Naimark (Axinte), Tricy Abramovici (Rada), Ruchale Heller-Schapira (Flora), Seidy Glück (Maria), Mano Rippel (Zigu), Adrian Lupu (Mihael), Carol Marcovici (Casapu), Benno Popliker (Spiru), Ozy Segally și cu mine vom căuta să prezentăm un spectacol agitaric.

Obiectivele artistice ale Teatrului Maghiar de Stat din Cluj ne-au fost prezentate succint de Maria Bisztrai, directoarea colectivului: — Am pregătit, pentru întâmpinarea semi-centenarului Partidului, o suită de premiere din dramaturgia originală: *Camera de alături* de Paul Everac cu care ne vom prezenta în cadrul Concursului și Festivalului național de artă dramatică. Apoi, proxima premieră va fi dramatizarea unei lucrări pentru care, autorul ei, Balint Tibor, a primit în anul 1969, premiul Uniunii Scriitorilor. În sfîrșit, împreună cu colegii mei vom susține un recital de versuri și cîntece în preajma zilei de 8 Mai.

La Sibiu doi profesioniști ai televiziunii, regizorul Petre Sava Băleanu și artista scenografă Doina Levința, asigură coordonatele viitoarei premiere: *Vremea liliacului* (Timp și adevăr) de Eugenia Busuioceanu. De altă parte, Dan Alecsandrescu și scenograful Traian Nițescu pregătesc *Camera de alături* de Paul Everac.

La secția germană a aceluiași teatru se fac ultimele pregătiri pentru noua versiune scenică a piesei Nu sînt Turnul Eiffel de Ecaterina Oproiu. Regizorul spectacolului, Hans Schuschnig, ne spune că după ce lucrarea s-a bucurat de un îndelung succes pe scena sibiană aceeași scenă încearcă acum o reînviere cu publicul, cu o nouă formulă a spectacolului, și cu o nouă distribuție: Christian Maurer, Ingrid Oyntzen, Heinrich Mildner, Rosemarie Müller, Karin Fronius. Scenografia este semnată de Helmut Stürmer.